

Biblia – księga ksiąg

Źródła kultury europejskiej (śródziemnomorskiej)

Kultura judajska
– Biblia

Kultura grecko-
rzymska

Judaizm

(łac. *iudaismus*)

- religia narodowa wyznawana przez Żydów, oparta na zasadzie przynależności narodowej – w praktyce oznacza to, że Żydem jest ten, kto urodził się z matki Żydówki, ale dopuszcza się możliwość przyjmowania do religii przedstawicieli innego pochodzenia etnicznego
- ogół wartości, norm i postaw etycznych wynikających z tradycji i obyczajów narodu żydowskiego

Świętą księgą judaizmu jest **Tora** (Pięcioksiąg Mojżeszowy).

Symbolika judaizmu

menora

Getty Images/Wave Movies

gwiazda Dawida

Gallo Images Poland/Getty Images/Universal Images Group

Tora

Tora (hebr. ‘prawo, nauka’) – podstawowa część hebrajskiego kanonu Pisma Świętego, na który składają się:

- Księga Rodzaju,
- Księga Wyjścia,
- Księga Kapłańska,
- Księga Liczb,
- Księga Powtórzonego Prawa.

Według tradycji autorem Tory jest **Mojżesz**.

Chrześcijaństwo

(gr. *christos* 'pomazaniec, mesjasz') – religia monoteistyczna mająca wiele odłamów religijnych

Chrześcijanie uważają swoją religię za:

- teocentryczną – wszystko pochodzi od Boga i do Boga powraca;
- objawioną – głoszone prawdy pochodzą od Boga, co szczególnie podkreśla osoba Jezusa;
- dogmatyczną – religia ma oddziaływać na ludzi wierzących przez Pismo Święte – słowa prawdy mające charakter absolutny;
- widzialną – Bóg zwraca się do wszystkich ludzi w taki sposób, by religia była zrozumiała i zaakceptowana przez wszystkich, o czym najlepiej świadczy Syn Boży, który realizując swoje posłannictwo, dał początek Kościołowi – zgromadzeniu wszystkich wiernych.

Symbol chrześcijaństwa

Shutterstock

krzyż katolicki

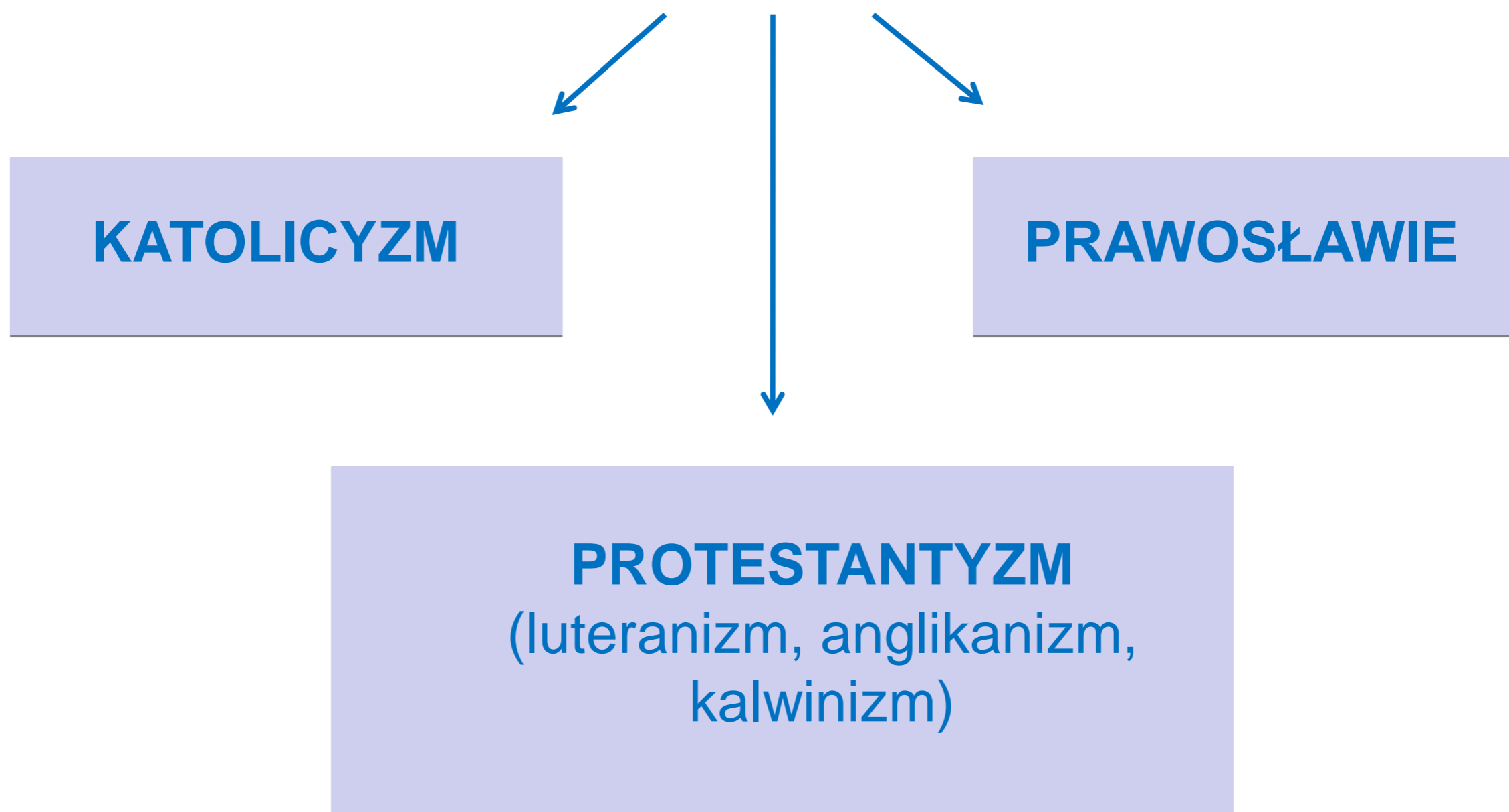
Shutterstock

krzyż prawosławny

Bóg w chrześcijaństwie

- Bóg jest jeden, występuje w trzech osobach.
- Bóg jest stwórcą wszystkiego – świata i człowieka.
- Bóg jest sędzią sprawiedliwym i miłosiernym.
- Bóg jest wszechobecny, wszechmocny i wszystkowiedzący.
- Bóg jest Absolutem.

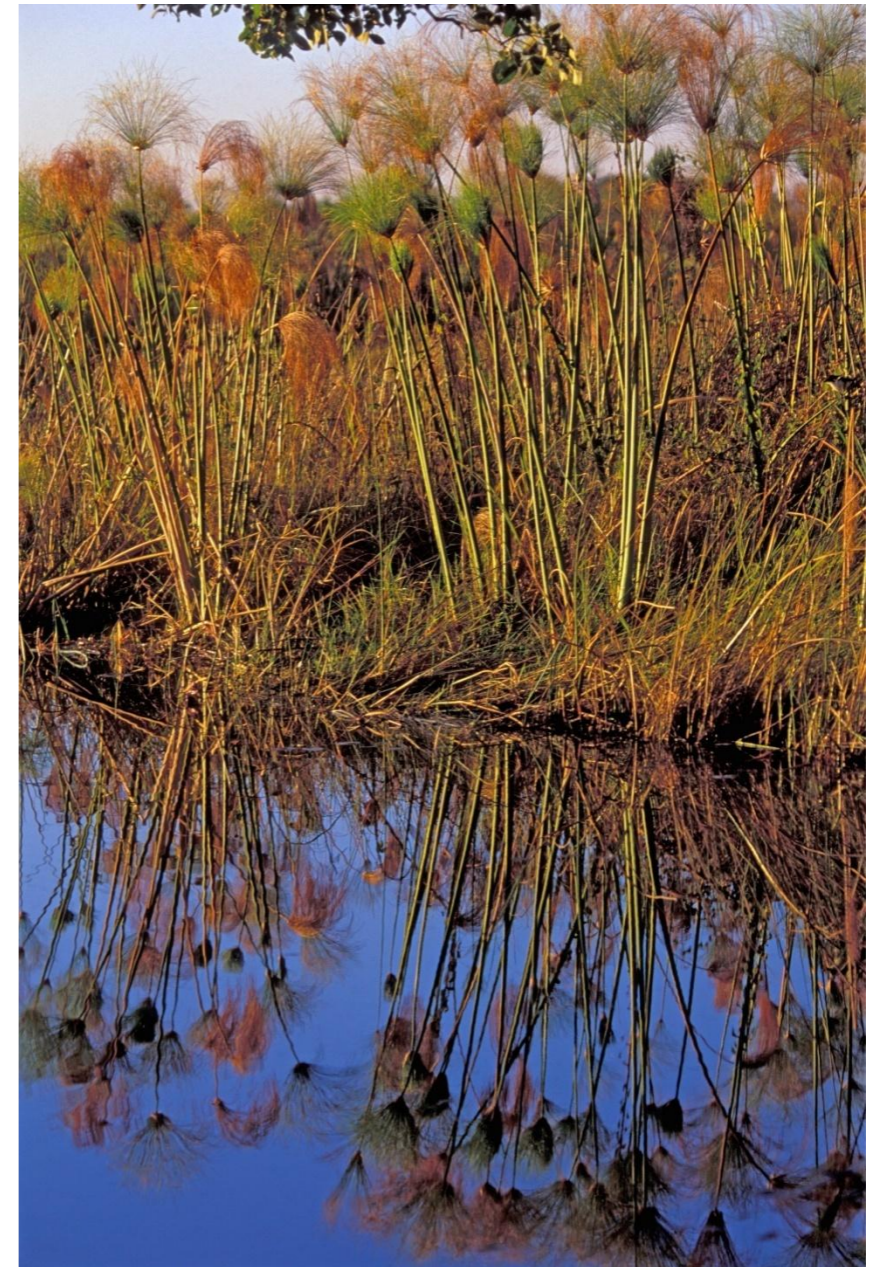
Religie chrześcijańskie

Biblia – znaczenie słowa

Termin **Biblia** pochodzi od greckiego słowa *biblios* ‘łodyga papirusu’, jest jego liczbą mnogą.

Papirus to rodzaj trzciny rosnącej nad Nilem. Był on jednym z pierwszych materiałów piśmienniczych. Później ta nazwa odnosiła się do zwoju papirusu. Termin *Biblia* oznacza dosłownie ‘księgi’.

Biblia

Druga nazwa Biblii to **Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu** (łac. *testamentum* ‘przymierze’).

Gallo Images Poland/Getty Images/Corbis/Dave Bartruff

To rodzaj umowy między Bogiem i człowiekiem, którą najpierw zawarł Bóg z Mojżeszem i narodem wybranym na górze Synaj (stare przymierze), a później poprzez Jezusa z całą ludzkością (nowe przymierze). Innymi słowy, jest to przymierze bosko-ludzkie.

Biblia

Biblię jako jedyną księgę w dziejach ludzkości nazywa się po prostu Księgą.

Biblia to objawione, natchnione Słowo Boże przekazane przez ludzi wybranych. Jest dziełem stanowiącym podstawę judaizmu (tylko 24 księgi Starego Testamentu), Kościoła protestanckiego (księgi uznane przez Żydów i Nowy Testament), Kościoła katolickiego i prawosławnego (Stary i Nowy Testament).

Czas powstawania Biblii

- Stary Testament

VI w p. n. e. – I w. p. n. e.

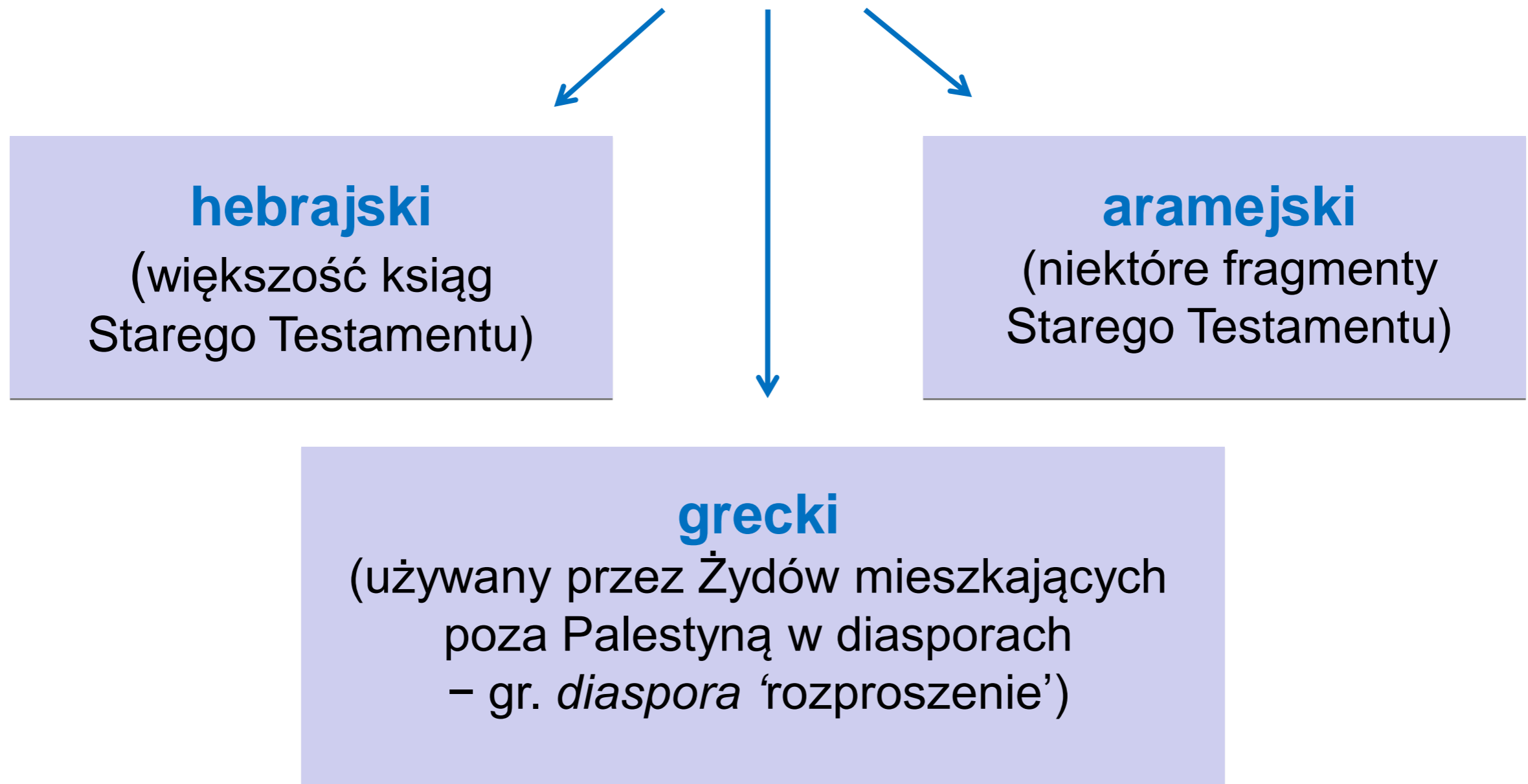
- Nowy Testament

I w. n. e.

Sposoby utrwalania Biblii

- tradycja ustna (czasy Abrahama, Izaaka, Jakuba) około XVII–XV w. p.n.e.
- kamienne i gliniane skorupki (Mojżesz) około XV–VI w. p.n.e.
- papirus, zwoje, kodeksy (Jeremiasz, Ezechiel) VI w. p.n.e.–I n.e.
- papier, druk (Gutenberg) XV w. n.e.

Języki Biblii

Kanon biblijny

ŻYDZI

- ✓ liczba ksiąg – 24
- ✓ księgi:
 - Pięcioksiąg
 - Księgi Proroków (Jozuego, Sędziów, Samuela, Królewska, Izajasza, Jeremiasza, Ezechiela i 12 proroków mniejszych)
 - Pisma (Księgi: Psalmów, Przysłów, Hioba, Pieśń nad Pieśniami, Rut, Lamentacje, Eklezjastesa, Estery, Daniela, Ezdrasza, Kroniki)

KOŚCIOŁY PROTESTANCKIE

- ✓ liczba ksiąg – 39
- ✓ księgi:
 - księgi uznane przez Żydów, ale w odmiennym układzie i 27 ksiąg Nowego Testamentu

KOŚCIÓŁ KATOLICKI I PRAWOSŁAWNY

- ✓ liczba ksiąg – 73
- ✓ księgi:
 - Starego Testamentu – 46
 - Nowego Testamentu – 27

Stary i Nowy Testament

STARY TESTAMENT

- Nazwa wywodzi się od św. Pawła z Tarsu, który tak określił zapis objawienia Bożego przed Chrystusem. Większość Starego Testamentu napisano w języku hebrajskim, nieliczne partie są w języku aramejskim i greckim.

NOWY TESTAMENT

- Druga po Starym Testamencie część Pisma Świętego. Obejmuje: cztery ewangelie, Dzieje Apostolskie, listy: 14 Pawła, 2 Piotra, 1 Jakuba, 1 Judy, 3 Jana i Apokalipsę. Powstał w językach aramejskim i greckim, jednak zachował się wyłącznie w wersji greckiej.

Podział ksiąg biblijnych

księgi historyczne,
m.in.:

księgi dydaktyczne
(mądrościowe), m.in.:

księgi profetyczne
(prorockie), m.in.:

STARY TESTAMENT

- Tora (Pięcioksiąg)
- Księga Jozuego
- Księga Sędziów

- Księga Hioba
- Księga Psalmów
- Księga Koheleta
(Eklezjastesa)
- Pieśń nad Pieśniami

- Księga Izajasza
- Księga Jeremiasza
- Księga Daniela

NOWY TESTAMENT

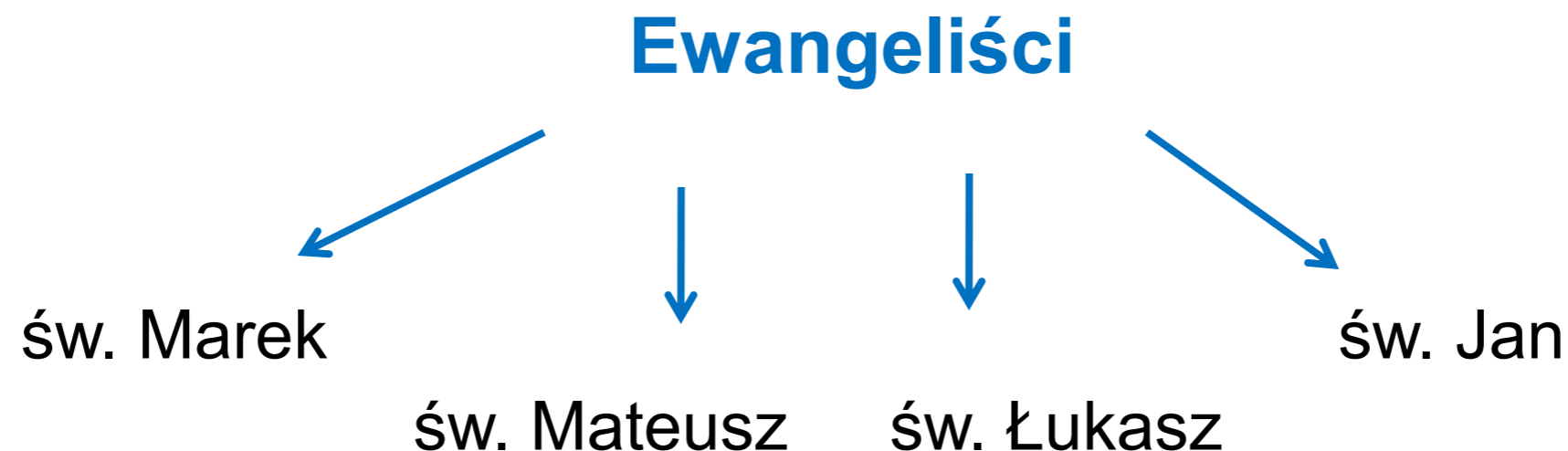
- Ewangelie
- Dzieje Apostolskie

- Listy Apostolskie

- Apokalipsa św. Jana

Ewangelie

Ewangelia (z gr. *euaggelion* ‘dobra nowina’) – w starożytności termin używany jako określenie nagrody dla osoby przynoszącej dobrą nowinę. Obecnie ten termin odnosi się do ksiąg Nowego Testamentu.

Sfery

SACRUM

Sfera boska,
święta,
niedostępna
w pełni dla
człowieka.

PROFANUM

Sfera ziemską,
ludzką, obejmuje
obszar naszych
codziennych
doświadczeń.